



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]  
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et  
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

**Wann, Paul**

**[Augsburg], 1517**

**VD16 W 1186**

De aduocato[rum] fraudule[n]tia Sermo. XXI

**urn:nbn:de:hbz:466:1-30065**



# De aduocatoꝝ fraudulētia

stino cū p aduersarios pereret vt p̄ eos nō p̄o  
cinitū ferret: lana collū z ceruicē circumuoluit:  
ad pplm̄ pd̄it: z sinatē. i. squinatā pari: ac sic  
p̄tra milleseos nihil posse se loq̄ astruxit. Itē  
**Exēplū** Marcialis li. epigrāmatū: de q̄dā aduocato  
noie Elius recitat. q̄ dū nō fuit p̄ducē in cau  
sa: statim se opposuit: z sic alios linguā suā re  
dimere coegit. Solebat ei ille Elius dicere: q̄  
nūq̄ acciper pecunias p̄ aduocatiōe. Et cā fu  
it: q̄ nemo voluit eū p̄ actiōe causaz cōducere.  
Bipe scies sp̄ se causas agentibz opposuit. vt  
cur̄ sciam nemo emittit: vt rebz tū emerere silen  
tiū. O q̄cūq̄ r̄pibz n̄ris h̄ accidit vt aduocati z  
causidici nō p̄ducit pecuniā accipiāt: ne alii p̄  
tū loquant̄. vel si forte loquūt̄: p̄ducunt tū p̄  
cio vt loq̄ndo ea q̄ necessaria foret omittāt z sic  
aduersa p̄dere faciūt. Quoties etiā p̄tingit vt  
aduocati tales nolūt p̄ducit in iudicio p̄ potē  
tes vel p̄ eos a q̄bz fauorē aut lucz se cōseq̄ spe  
rāt. Sic q̄ p̄z quō aduocati assimilāt se rebz  
p̄p̄ suas fraudes z astucias q̄s h̄nt in dānū se  
pe paup̄ez z p̄ iusticiā. Lū āc (vt a p̄ncipio di  
xi) nullū hōim linguā suā domare p̄t: nisi dei  
speciali grā z adiutorio. Rogem̄ deū q̄rūs no  
bis miam z grām largiat̄: q̄ linguas n̄ras cō  
pescere z in bōa custodia ne peccem̄ z ip̄m of  
fendam̄. Donet̄: vt sic custodiri tandē in eṛna  
beatitudie cū oibz scis linguas n̄ris deū eter  
nalit̄ laudare valeam̄ Amen.

## De aduocatoꝝ fraudulētia Sermo. XXI

### Este quod iustū

**E**st p̄secr̄s. Deur. xvi. In p̄cedēti ser  
mōe audistis p̄diciōes maloz aduocatoꝝ  
toꝝ: z causidicoꝝ: ex cōparatiōe aliaz rebz: ex p̄  
fraudē eoz. Szq̄ sepe aduocati z causidici i  
stas causas assūpras viciose z iniuste p̄sequūt̄  
Jō nūc videndū erit q̄bz mōis aduocati delin  
quāt n̄ seruādo debitū ordinē iuris z iusticie.  
p̄trauenientes p̄cepto dñi p̄ Moysen famulū  
suū dicēt̄: Iuste q̄d iustū ē p̄secr̄s vbi s̄. Pro  
grā Aue maria. Iuste q̄d iustū ē p̄se. vbi s̄.  
**A** Circa hec vba themas̄ est notandū q̄ i cau  
sis assumēdis q̄libz aduocati p̄mo z p̄ncipalr̄  
bz attendere an sic cā iusta vel iniusta. P̄rio si  
aduocati assumit z defendit cām iustā: nō pec  
cat: suādo salte ordinē debitū ad iusticie cōple  
mentū. imo tenet̄ p̄sonis paup̄ibz z miserabilz  
Misert̄ libz subuenire. q̄d si nō facit: peccat. Qd̄ oñdi  
z paup̄i p̄e triplr̄. P̄rio auctoritate Ambrosij i li. de bñ  
bz tenet̄ fic̄s sic dicēt̄. Grandis culpa ē si te sciēte fide  
aduoca  
lis egat. si scias eū sine sumptu eē z famē toꝝ  
tus: sub  
uenire  
lerare: erūnas p̄peti: q̄ egere erubescit. si in cām  
cecidit: aut capitiuitatē suoz: aut calumnie z  
nō adiues. Ergo grandis culpa ē iuris peritō  
gsonis miserabilz iuris p̄silij z aduocato s̄

trahere patrociniū. Secō p̄bat h̄ silitudine.  
Medic̄ ei tenet̄ paup̄i languido imp̄dere cu  
rā z p̄silij medicinē: km̄ q̄ de bñis Simach̄.  
Et habent̄ vba. lxxij. dist. in c. Nō ē. Nō ē inq̄  
grādis differētia vtz letū inferas v̄l admittas  
Morē ei languidis p̄bat infligere: q̄ hanc cū  
possit n̄ excludit. Sic q̄ pari rōe iuris perit̄ v̄l  
aduocati paup̄i iniuste opp̄ress̄: iuste tenet̄ i  
p̄dere patrociniū. Tertio h̄ oñdit̄ z probat̄ ex  
lege diuina. Nā Exod. xxij. dz. Si occurreris  
boni aut asino inimici cui erranti reduce eū. Est  
videt̄ asinū odiēt̄: te tacere sub onere: nō p̄rā  
sibis: sed subleuabis eum eo. Ex q̄ auctoritate  
zcludit̄ sic. Si boni inimici errāt̄ et asino op̄  
p̄sso tenemur subuenire z auxiliū ip̄dere: m̄  
to foret iuris perit̄ paup̄i ignorāt̄ tenet̄ p̄sulere  
z paup̄i iniuste opp̄ress̄ aduocati aduocati p̄p̄de  
re patrociniū ad tuēdā cām suā. Quarto p̄e  
h̄ oñdit̄ z p̄bat p̄ legē charitat̄: q̄ indigēt̄ sub  
uenire tenemur. De q̄ lege dz̄. Mar. vij. Quē  
cūq̄ vult̄ vt faciāt̄ vob̄ vōs facite illi.  
Hec Alex̄. i. iij. p̄c sume. q. xxvij. art. xij. vbi  
q̄rit̄ Utr̄ iuris perit̄ tenet̄ ad ferendū p̄silij. z  
aduocati ad iustū patrociniū: in corp̄e q̄onise  
Ex ill̄ p̄z q̄ aduocati aduocati p̄tā quā a do  
mio accepit̄ i paup̄ez subsidij p̄ncipalr̄ exē  
cere tenet̄: alioq̄n icurrit̄ penā sui nequā q̄ rap  
lētū dñi sui abscondit̄ i r̄s. Est tū vtz q̄ aduo  
cat̄ n̄ tenet̄ discurrere p̄ mōm z q̄rere idigētes  
opa sua. h̄ s̄ sniam Aug. j. de doc. ch̄ia. Luz  
oibz p̄desse n̄ possis: his potissime p̄sulēdū ē q̄  
p̄ locoꝝ v̄l tēpoꝝ v̄l q̄rilibz rebz oportunitat̄  
ribz p̄triciō: tibi q̄n q̄dā foret iugit̄. Suffic̄ q̄  
idigēt̄ sibi occurrēt̄ z p̄cēt̄ patrociniū p̄stare  
Est duo petunt̄ paupes: z ambobz parit̄ n̄ p̄  
sil̄ p̄desse: p̄ illi obligat̄ q̄ sanguie sibi aut ali  
finicare iust̄ ē. Vt ex alia cā v̄l illi succurre  
re videt̄ km̄ recēt̄ rōne. vt q̄ sibi in cadē domo  
v̄l citate iust̄ ē n̄ alr̄. v̄l ab eo aliq̄ bñficiū p̄  
cepit̄ zē. si salte h̄z cām iustā. Uñ apl̄s. j. ad Ti  
mo. v. Siq̄s suoz z maxie domesticoz curā n̄  
h̄z: fide negauit. Suo mō siq̄s eē i t̄lī neccitate  
q̄ nullū alr̄ sibi succurrere vellet̄: t̄lī ampli cete  
r̄ paribz ē succurrēdū. Lū q̄ aduocare p̄ caus  
paup̄ez sic magnū op̄mic. idē dicēdū ē de offi  
cio aduocati sic d̄ alijs opibz mic. Jgit̄ p̄currē  
tibz p̄dicit̄ p̄diciōibz tenet̄ aduocati caus pau  
pez p̄cōciniū p̄stare. Nō p̄currēt̄ ar̄ n̄ tenet̄  
alioq̄n opteret̄ eū oia alia negocia p̄mittere  
z solcaus paup̄ez itēdere: ad q̄d n̄ tenet̄ d̄ necc  
tate p̄cepti. h̄z laudabilr̄ faceret̄: si t̄meritoꝝ  
op̄ assumeret̄. Lū h̄m̄ q̄d narrat̄ p̄cer̄  
alfonsus i suo trac. de q̄dā aduocato paup̄ez.  
cui cognomē erat̄ refugij paup̄ez: eo q̄ sole  
bat paupes adiuuare. Lū ei q̄dā vt ibi dz̄: lon  
casser̄ domū suā euidā vicino paup̄i: z cogita  
ret spoliare paup̄em p̄ditolo suo. posuit q̄dam  
dolia plena oleo i domo z q̄dā semiplena z t̄pe  
lapso venit̄ videre illa: z inueniēs illa dolia se  
m̄plena: ip̄osuit paup̄i crimē furti: vt inō p̄f



ser eū spoliare. Et cū esset vocat⁹ ad iudiciū: et  
n̄ restaret illi nisi dānario. Ille q̄ vocabat⁹ refu/  
giū pauper⁹ vocavit pauperē fecorū: et q̄stuit si  
eēt innocēs a crimine sibi iposito. q̄ iurāte q̄ esset  
innocēs: cessit eū eo ad iudiciū: peritq; q̄ illa do  
lta mēsurarent: adiciēs q̄ si eēt rārū de fecib; i  
semiplenis sūt in plenis dolijs/ ille paup forē  
p̄dēns d⁹. si n̄ eēt in ill' nisi medicas fecis q̄  
erāt semiplenis/ liberād⁹ eēt: qz ex b̄ planū esset  
q̄ nūq; fuissent plena. sicq; repto/ paup libera  
tus ē patrociniū aduocati. ¶ Alio crm̄ legit i  
vita p̄boz. c. xxxvij. quō Demosthenes aduo/  
cat⁹ pitissim⁹ cuidā ancille paupi (ve de Uale.  
maxim⁹) succurrit. Nā ancilla d̄positi noie pe  
cuniā a duob; hospitib; accepit: ea p̄ditioe ve  
cā sil' veriq; redderet. qz alē inficēto tpe tāq;  
moxuo socio squalore ob strim paupi ancille  
decepte oēs numos abstulit. Supuente ide al  
ter z d̄positū pecere cepit. hēbat misera paritē et  
pecunie z d̄fensiois penuriā. Jōq; d̄ laqo z sus  
pendio cogitabat s; oportūe ei Demosthenes  
pion⁹ affuit: q̄ aduocādo p̄ ea dixit. M̄ter in  
qz para ē d̄positū soluere: s; nisi sociū adduxe  
ris b̄ facere n̄ p̄: ne pecuniā alci sine alio nume/  
ref. z sic euasit m̄ter. ¶ Secdo pōt aduocac⁹  
assumere z d̄fendere cāz iniustā. Et b̄ duplr. qz  
aut defendit cā sciētē: aut i grānē. ¶ Prio mō  
si cāz iniustā sciētē defendit: q̄nt peccat mortā  
lit rōne auxiliū qd̄ ipedit. Pz illd. qz ille q̄ alci  
opaf ad malū aliqd̄ faciēdo/ p̄sulēdo/ siue ad  
iuuādo/ siue q̄litēdo/ p̄sentēdo: irā di meret:  
ve dr. ij. Paral. xij. Impio p̄bes auxiliū/ idcir  
co irā dei merebat. q̄ peccat mortāl. Et ap̄ls  
ad Ro. j. dr. q̄ n̄ solū faciētes s; z faciētib; cō/  
fenciētes digni sūt morte. Prop̄ qd̄ Boe. de  
sol. pbie sic dr. Just⁹ aduocac⁹ n̄llo mō cās i/  
iustas accipit. nec vbo dare p̄siliū p̄ iniusticia cō  
fentit. ¶ Secdo mō aduocac⁹ iniustā cām q̄nq;  
i grānē defendit: tūc aliqd̄ excusat: eo mō q̄  
pōt eū i grāntia excusare. qz i grāntia crassa z su/  
pina eū nō excusat. Inuentū ē em̄ aduocati cāz  
i grātes/ quā bñ possent cogscere ex alioz ifoz/  
mariōz: z omittit ex negligētia inq̄rere vel ex  
supbia ne dicant ignari zc. ¶ Ubi sciēdū ē: qz

Exēplū

B

Aduoca  
re  
dere

No bñ

Exēplū

si a principio qñ aduocac⁹ assūpsit cām iniustam  
z obfuare. P̄mū ē qz postq; aduocac⁹ coguit  
cām eē iniustā: tūc aduocac⁹ q̄ruoz dz atcedere  
z obfuare. P̄mū ē qz postq; aduocac⁹ coguit  
iniustā eē cām: tūc dz cām iniustā deserere. Sedz  
ē qz dz eū cui⁹ cāz gerit iducere ad cedēdū siue  
ad cōponēdū siue aduocac⁹ iustā cāz alteri  
co. Tercū ē qz nō dz aduocac⁹ iniustā cāz alteri  
parti pdere vt eā iuuer: n̄ secreta cause sue dz  
alci parti reuelare: qz tūc eēt cā dāni illi⁹ cuius  
cām assūpsit. Un̄ aduocac⁹ puniri dz si cāz sua  
pdiderit: vt bñ. ij. q. vij. Infames. Quartū ē qz  
aduocac⁹ licite p̄e z dz defendere cām iustā: nō  
m̄ dz fraudē facere aliquā ad obrinēdā cām iu  
stā. Et p̄bat b̄ p̄ similitudinē m̄lter⁹ vt duc⁹ exerci  
tus: qz licz i iusto bello istidjs vri: ea q̄ facere

debet p̄ndēter occultādo: nō aut fallitacē frau  
dulēter faciēdo. qz etiā hosti fides fuari oportet:  
sic Tull⁹ dr in. j. d̄ officijs. Silr z aduocaco li  
cet defendere cām iustā: p̄ndēter impediēdo  
ea qz ipediti p̄nt. p̄cessus er⁹. nō eñ licet ei vri  
aliq fallitacē: vt p̄ducēdo falsos testes: vt alle/  
gando falsas leges. qz sic faceret z fidelitatem  
quā optz fuare. Nec breis Tho. ij. q. lxx. ar.  
ij. arg. p̄ra. z i cor. q. z i solucōe triū argumē/  
toz. Nec de p̄mo. ¶ Nūc scō vidēdū ē i p̄ti  
culari qz modis aduocati zausidici i caus' si  
bi cōmissis delinquūt z excedāt. P̄o q̄ norati  
dū qz aduocati z causidici qnq; modis viciose  
agunt z q̄nter peccāt: vt p̄z infra.

- Per collusionē
- Per cāz p̄ractorē z dilatorē
- Per munez qz corrupit acceptationem
- Per iniqūā z p̄saz itētiōez
- Per iniustam p̄tentiōē

¶ P̄o aduocati delinquūt p̄ collusionē: qz s; z  
iuristas inf̄ actorē z res ē latēs z fraudulēta cō  
uentio: p̄ quā aliq; se i iudicio supari p̄mittit.  
vt bñ c̄ de collusionē. i. c. audim⁹. i. glof. Est ac  
collusio cū accusat⁹ corrupit actores pecuniā vt  
gfa. e. ti. c. vlt. Ista collusioe vunt fraudulēti  
aduocati. qñ p̄ vnā p̄rē sūt p̄uenti p̄ certa sum/  
ma argēti. z ab alci p̄c tantū dē vt ampl⁹ oes/  
culte recipiūt. Et p̄tē quā ruendā p̄mo recepēte  
vt expedire negligūt: vel ex p̄posito se supari p̄  
mittūt. Sic aut aduocacōes q̄ntissime p̄ntendi  
sūt z ea qz p̄ talē aduocacōez alci p̄ri acq̄sūt:  
reddere cui abstulēt obligati sūt. imo z ille dz  
spoliari qz p̄ collusionē aliqd̄ obtinet z possidet  
qz fraus z dol⁹ n̄llī p̄desse dz. c̄ e. audim⁹.  
¶ Sic qz p̄z qz collusio fit: qñ accusat⁹ corrupit  
testes: vt accusatores vt inq̄sitores pecunia vt  
gfa. vt bñ. c. vlt. de collusionē. ¶ Secdo aduocac/  
ti q̄nt delinquūt: i cāz p̄ractorē z dilatorē. p̄/  
trahūt ei causas vt caus' logē durātib; possint  
euacuare agētū bursas/ vt p̄m̄ioz plongati  
onē/ vt p̄ appellatiōnū in p̄positiōez/ vt p̄ iudici  
ozū suspēsiōē. P̄o p̄m̄ioz plongatōez: vt  
ill⁹ qd̄ p̄secutori sūt p̄ ipoz aduocacōez. Un̄  
talib; loq̄t Lothari⁹ d̄ vltia. p̄diti. hūanc. c. v.  
p̄ris. ij. vbi loq̄t de v̄ditioe iusticie: dices inf̄ ce  
rera. vos scz aduocati sepe iusticia cācū differ/  
tis: qz litigātib; pl⁹ q̄ roeti aufert: qz maior ē  
sump⁹ expēse qz fruct⁹ cause. Et seq̄: lucz ha  
ber⁹ in arca: s; dānū i p̄scia/ pecuniā capiat: s;  
aiam captiuat. ¶ Exēplū de dilatiōe cāz ini/  
qz ab aduocac⁹ bñ in polierato inter pythagorā z  
quēdā discipulū suū: noie euallis. Un̄ ibidē dz  
¶ Euallis adolescēs diues/ discendi eloq̄ntie  
grā/ causa s; porādī. Nici disciplinā pytago/  
re se dedit: p̄mittēs pecuniā q̄ntā p̄ceret: dā/  
ta medicare anq; ingrederet. datur⁹ aliā q̄ die  
apud iudices p̄mū porasset z viciisset. postea eū  
diuicius auditor pytagore fuisse: facundiaq; a

L

Collusio

D

plongatio

minor

S



# De aduocatoꝝ fraudulentia

Audio pmonisse: et causantibus patrocinium negare: ne doctoris p solueret mercedē habito cō filio licem cū eo p̄ragoras p̄ctat. Et cū ad iudiciū venissent p̄ragoras sic exorsus ē: discite q̄r stultissime adolecēs vtrūq; id mō fore: ve reddas qd̄ p̄co: siue p̄ re p̄nūciatū fuerit siue p̄ re. Nam si p̄ re data erit snia: merces tibi ex snia debebit: qz ego cū inco: si x̄o p̄ re iudicatū fuerit: merces tibi ex pacto debebit: qz tu vice ris. Ad ea r̄ndit euallio. Hoc duo argumēto re enūcā. Discite q̄ tu m̄gr sapiētissime: vtrūq; mō futurū: ve nō reddā qd̄ p̄ct: siue p̄ me p̄nūciatū fuerit siue p̄ me. Nā si iudices p̄ me iudicauerit: nihil tibi ex snia debebit: qz ego vice ro: si v̄ro p̄ re p̄nūciatū fuerit nihil tibi ex pacto debebo: qz ego nō vice ro. Sic ab adolecētē te discipulo m̄gr incl̄p̄: eloq̄ntie suo argumētō p̄furat. Et iudices sup̄ h̄ dubio inexplicabilitatem iudicatā reliq̄rūt: eam̄ i die lōgissimū p̄ longātes. ¶ Sc̄do mali aduocati plōgāt causas sibi p̄nas aliq̄n̄ dimittere cogūt: qz m̄lri vt̄ de Bern̄. in d̄ p̄sideratiōe. Et in floz. li. iij. c. vlt̄. Postq̄ legitime obrinuerūt: et a snia iudicē cō r̄ū obrentu ad papā appellatū ē. cās oīno dimiserūt: dicēs. Appellatōes in̄c̄r q̄s nō exorsit nec cessitas s̄z caliditas adinuenit: vsurpatorie s̄z nō subueniētes i necitate s̄z opitulātes inq̄rāt: q̄nti vt̄ talib; q̄s deferrer etiā d̄ p̄rio cessere iure: ne longo et casto itinere fatigarēt. Itē p̄ rā tē inq̄r appellatiōnū i causis plōgātōez: suos malos cliētes in malitijs p̄fuant. diu fouent et nurrūt. Licens i iure d̄r cur̄ cām aduocatus tuē. Nā cū q̄s de simōtia: publica p̄ubinaz in fama: dilapidatōe eccl̄iaz. de alijs graui culpa fuerit p̄ suū ordinariū iur̄: et p̄ dignam p̄nam p̄stric̄. ip̄i p̄ appellatiōnū inepositiōez tales a p̄ate ordinariōz eximūt. Et sic stante appellatōe agunt q̄ volūt. et aliq̄n̄ i finē vice talib; malitijs insistūt. Vñ Bern̄. li. d̄ p̄. ad Euge. Et h̄ in floz. li. iij. c. penl̄. Qui nō ḡuar̄ appellat̄: aut aḡguare in̄c̄dit. aut r̄ps redimere: nō ē talis appellatio suffugiū: s̄z refugiū: q̄ntos nouim̄ appellasse. q̄ eis iterim liceret qd̄ nūq̄ licet. Nonnullis etiā q̄ad v̄p̄er t̄e licuisse appellatiōis suffragio nefaria: scim̄: vbi gr̄a / incestū adulteriū. Quale ē h̄ turpitudini patrocinari qd̄ a turpib; maḡie opebat formidari. Quous qz dormitas: q̄usq; nō euigilat p̄sideratio tua ad rāā appellatōez: p̄fusione atq; abusione: p̄ ter ius et fas p̄ ordine s̄iūt et modū. Nō mod̄: nō loc̄: nō r̄ps: nō cā discernit: nec p̄sona: s̄z p̄ sumit leuit̄ et in̄c̄dū neq̄r. Et aliq̄n̄ h̄ q̄ volebāt malignari appellatōib; solebāt r̄reri. nūc vero maḡ ip̄is bonis p̄ has s̄iūt r̄ozes. et sic aneido tū v̄sum ē i venenū. nō mutatio hec dextere ex celsi s̄z ordis p̄ueri. De c̄tibi. Itē p̄ inq̄r appellatiōnū inepositiōez: appellatōez i se optima cōfundūt et destruit: et eā i oib; suspētā reddūt. h̄e sacramēta q̄ in se s̄iūt optima: idigne tractā

tib; s̄iūt dānosa. sic ē d̄ appellatōe q̄ i se est rector: sed inq̄r et neq̄ter vsurpara: vt̄ osidit Bern̄. vbi sup̄. c. vlt̄. di. Inq̄r vsurpario appellatiōnū ius nature extenuat et eximinat: et appellatiōez i se p̄reptū fac̄. Et seq̄t. Quid sacramēt̄ accepti? vsurpara t̄n ab indignis indigne tractata m̄ nime acceptant. maḡ h̄nt dānatiōez: qz d̄bitā nō h̄nt veneratōez. Sic fateor grande et gnāle bonū esse mūdo appellatōes idq; tā necariū q̄ solē ip̄m moralib;. Reuera qd̄ sol iusticie est p̄dens ac redarguēs opa tenebrāz. p̄sus fouē de s̄iūt et manū enēde: s̄z q̄s exorsit necitas nō calliditas adinuenit. De c̄tibi. Sic q̄ p̄ les appellatōes aduocati causas iustas p̄rabere cō suerūt. Ita qz etiā i morte a se rapit: iudiciū se dei effugere p̄ has demētari credūt: et q̄ saluti eoz. etiā necaria s̄iūt d̄dicere. ¶ De h̄re. Exēplū Jacobi de viatiaco Exēplū de qd̄ā reprobo aduocato: q̄ cū eēt p̄stric̄ i egritudine lecto: et hortat̄ viaticū et eucharistia vt̄ c̄bitian̄ sumere. dixit sic san̄ i causis solebat dicere. volo qz p̄r̄ iudicē: vtr̄ debeā corpus c̄b̄i sumere vlt̄ ne. Et ut cū astātes diceret. Iustū ē vt̄ recipias et h̄ equū eēt iudicam̄. Quib; ille r̄ndit. Et si s̄iūt m̄lri pares nō potest̄ esse mei iudicor: ab eoz r̄ū suā t̄āz ab inq̄r snia appellauit. Sicq; si ne eucharistia iselice sp̄m̄ exhalauit. Et qd̄ san̄ eis iuste: vt̄ q̄ alijs causas plōgauerat: ip̄e longē a salute inq̄r appellatōe fieret. Tales ei ap̄r appellatiōes iuste vt̄ de Bern̄. vbi s̄. nō s̄z subueniētes i necitate: s̄z opitulātes inq̄rari. Tertio mali aduocati p̄rabūt causas p̄ iudiciōis suspēsiōne: qz iudicib; iudicia esse suspendēda suadēt. Et sic eoz eloq̄ntiā q̄ eis data ē i bonuz ad malū litigātiū uertūt. et sic inb̄uani et bestiales s̄iūt. Vñ Tull̄. ij. d̄ offi. c. lxx. Quid tam inb̄uanū q̄ eloq̄ntiā a nā ad salutē hoim̄ et cōr̄ suationē dorā ad bonoz pestē p̄niciēs p̄uerre. De talib; aduocāt̄ ait Sido. i epl̄a. Hi inq̄r s̄iūt q̄ cās p̄dēt adhibiti. ipediūt p̄remissū fastidiūt admōiti / obliuiscūt locupletari. hi s̄z q̄ emūt litēs / v̄dūt in̄cessiōes / depurant arbitros / iudicāda dicant / dicata puellūt / attrāz h̄nt litigātes / p̄rabūt audientes / r̄i trahūt crāsi gentes et. ¶ Les aduocatos iusti iudices debe rēt p̄fusibilr̄ repellere / plōgātōez cāz destrudere qd̄ iustū ē sine dilatiōe iudicare / et p̄ferri paup̄rē expedire q̄ nō p̄r expectare. vt̄ vult Bern̄. vbi s̄. de p̄. ad Euge. ¶ Exm̄ d̄ aduocāt̄ h̄ i narozario cōi. Et allegat̄ Lefari: q̄ i Saxonia mortuū fuit qd̄ā: noiar̄ d̄erictista. q̄ cū ore ap̄to iaceret et h̄iarer / ligua nūq; apparuit: s̄z p̄dita fuit. Et h̄ merito liguā p̄didit mortēs: quā fr̄q̄n̄ r̄i v̄d̄dit viues. ¶ Tertio p̄ncipalr̄ aduocati s̄iūt delinquit̄ p̄ acceptiōez muner̄ qz eoz acceptio rūp̄unt. Cōit̄ em̄ aduocati n̄ p̄ocinat̄ nisi mūnerib; allecti et stipēdiati. Et si paup̄r obnixe cedit ex perat. Et h̄ p̄cedit ex eriplici rōne: s̄z ex nāli auaricia: et gnāli malicia: et ex iudiciali seuitia. ¶ Primo ex nāli auaricia. S̄iūt q̄ppe causidici

Appella  
tōe i iudicē

Licentia

Nota

Exēplū

Rb  
eoz  
et  
diff

6



Rhetores et aduocati nati alij hoibz pl<sup>o</sup> ad pe-  
cunias zgregadas inclinati. z io nihil faciunt ni-  
si pecunias st pediaat: vt ostendit Arist. i pble. pre-  
xyij. pblemare. xxxiij. vbi querit ppter quid  
rhetores sine plus auari qz cancores/fistularo-  
res/ tympanarij. Et respondet qz per auariciaz  
lucrum cogregat. Sed rhetores omnia opera  
sua faciunt ppter lucra. alij em sine suor. opey  
no hnt delectabile. Musici x<sup>o</sup> qzuis luxz no  
sequit/ hnt sine delectabile. qz hnt armonie dul-  
cedine. Irerhetores z aduocati inf alios volue  
videri magni z ee mistri reputari. de q no rati  
curat musici. z sciunt q qnto pl<sup>o</sup> qz bz diuitiaz.  
z bonoz fortunatior melior sapietior z pru-  
dencior spuat. cu inediace suba rez rpalij pos-  
sint exerceri pla/ q no sine ea. Un z a facuis re-  
putant sapietissimi q pla hnt. q summu bon u  
ponit i diuitijs z potetijs: vt pz. i. Etb. sz l'ia  
ex qbz reputant no pnt meli<sup>o</sup> haberi qz ex auar-  
icia: qz retinet retinenda z no retinenda. sp hians  
ad alia acqreda. Igit aduocati z rhetores sunt  
pl<sup>o</sup> auari ceteri z magie musici. amo auaricia e  
musice delectatio: qz vt dr Paduan<sup>o</sup> i co-  
metro. Cantores z musici sut iocundi z leri. auari  
x<sup>o</sup> eotra tristes z mesti. Omne aut officiu z co-  
tritas induc auaricia. iij. Etb. sed p industria  
cantoz z musicoz iducit delectatio z solaciū.

Rhetor igit mouet auaricia z peritias. Et i pble.  
causidit/ sequit: qrit in q differat rhetor sine causidic<sup>o</sup> z  
z pbs pbs: dices. q in h q pbs e amator sapie p se  
differat: z no aliquid vilitat/ gra nec p se vile. Rhetor  
x<sup>o</sup> diligit sapias p se vile: qz vult p ea diuitias  
acqre. Jte pbs sequit regula romis tanqz vir  
bon<sup>o</sup>. Rhetor x<sup>o</sup> tanqz vir iniust<sup>o</sup> a regula romis  
est fraudulter supar: pecunias extripar. z qd  
pmittit no obfuat. Jte pbs ostendit qd sit tyrann<sup>o</sup>  
nus: no em p se est tyrann<sup>o</sup>: sz illoz qbz pelt re-  
eror verus. Sz rhetor z causidic<sup>o</sup> tanqz tyrann<sup>o</sup>  
bona sube vt surripit ab innocetibz. Jte pbus  
hoies pntistat z arguit amore iusticie z vrut<sup>o</sup>.

Rhetor aut delinquentes corrigie spoliado pec-  
cunijs. Pz igit: q p ceteri facultatibz spcalr e  
inclinatio ad recipienda munera i aduocatis  
¶ Sedo h idē pz ex malicia gnali. In ratiū ei  
fames habedi inualuit. q nllt sine pecunia ra-  
tissime iusticia fit. z q pete i ea iusta aduocati  
parrociniū amore di. nec dignat rridere x<sup>o</sup>ū ei.  
Un Aug. de x<sup>o</sup>ibz dñi. Usqz adeo cupiditas in-  
oleuit malū. vt ex pserudine vendant leges.  
corrupant iura. snia ipa venal. z nlla ia ea pos-  
sit ee sine ea. Nec ibi. Et nisi pbus num<sup>o</sup> infues-  
niat inf aduocatu z aetore q cam pmoueāt. ad-  
uocat<sup>o</sup> oino elinguis stat. Un Alan<sup>o</sup> i de plan-  
ctu nāe. pla. vj. dr. Jncatū fames habedi icant/  
dicit. vt dialectice muta sit subtilitas: rhetoriz/  
elaguefcar ciuilitas. vbi numoz poraz platis/  
tas. Et vtiā cū tā recepere pecunia fidelr age-  
rēt: vt cam recepā z iustā defenderēt. sz infdū  
ei cui pociū ferre pmittit/ maiores inimici  
existūt. z eū plusqz aduersarij dpaupare qritē

Tertio h idē pz ex iudiciali scuitia. Judices  
em moderno rpe adeo sut corrupti q nllt iusti iudicial-  
cia facere dignant. nisi pnia ppina aut infessi scuitia.  
one numi: vt rāgit Lorba. d vlti. pdi. hu. c. iij.  
pris. ij. dices. Cōsule p bam euāgelicū Estiaz  
dicētē. Dēs diligit miera: sequit retribuēt  
pupillo n iudicat: ea vidue nō igredit ad eos.  
nō ipi pcedūt retribuēt. qz nō iudicat amore  
iusticie. sz retribuēt pcedūt illos: qz iudicat  
amore pecunie. Semp em sequit largitōez vl  
pmissionē vl spem. Et io pupillo n iudicat. a q  
nihil largit aut pmittit aut sperat. Principes  
ifideles locij sup. qz qz diligit miera: sequit  
nō retribuēt. De vob ait pba. Principes qñi  
lupt rapiētēs pcedam auare secūdo luez. pnci-  
pes ei<sup>o</sup> i mueribz iudicabāt: z sacerdotes ei<sup>o</sup> in  
mercede docebāt. Nō accedit q dñs ait p moy-  
sen. Nō accipiet psonā z miera. qz miera ex-  
ceat oculos sapiētū z mutāt vba iustoz. sz ius-  
te qd iustū ē exeqr/ z vitues. sz vos nō acceditis  
merita cāz: sz miera psonaz: nō iura sz era: nō  
iusticia sz pecunia: nō qd lex sentiat sz qd mens  
cupiat. Nec ibi. Et ide fit. q vbi pecunia citra  
iudicē isonuerit ibi mox lex dñi silebit. Unde  
Alan<sup>o</sup> vbi s. Si i aure iudicē susurrer pecunia:  
orphet lyra: carmē amphibōis: musa x<sup>o</sup>gilij: vo-  
ce pecunia suffocat. Vidēt igit aduocati z cau-  
sidi. q iudices qz mouere hnt ad iusticia. sz  
ne pecunia se inuobiles z rardi. cogitāt silt recipi-  
perē z ipi. Jo dr Alan<sup>o</sup>: q vbi num<sup>o</sup> loquit ibi  
tullant eloquij tūba raucescit. fm ei iudicē po-  
puli sic z mistri ei<sup>o</sup>. Sz vtiā tales accenderē  
mercede quā rcepturi sūt i penit tartareis: nū-  
qd tūc crudeles mistri dicēt eis: aut scitit au-  
rū bibet: pecunia gustasti pecunia deuora zē. Un  
i exēplo cuiusdā tragedie legit. Q. visū ē cui/  
dā q vidit heronē apd iferos se balnearē: muni-  
strozqz circa eū auz. feruēs ifundētēs. Et cū vi-  
deret collegiū aduocatoz. ad se venētū: buci  
qt nero ventē venale gen<sup>o</sup> hoiz: amici nri. ac/  
cedite vt i h vase meū balnearē: ad huc em  
supest loc<sup>o</sup> i eo quē vob refuauit zē. Quar/  
to mali aduocati z causidici qrit pcedāt p ini-  
quā z puei saz icentōez: vt qñ aduocat<sup>o</sup> nō cu-  
rar: siue p fas siue p nefas cam suā tuet z dfer-  
dere. qnimo libēt<sup>o</sup> cāz iusta z malā ac d spara  
defendit: qz p h astutorē z acutorē se ostēderē  
saratig. Et qd ad huc petus ē: nōnūqz gliaf se  
cāz de spara obrinuisse: fm illd. puer. ij. Letant  
cū male fecerit z exultāt i rebz pessimis: qz vie  
puatē z ifames gress<sup>o</sup> coz. Tres p x<sup>o</sup>boz mlti  
placitāt nētē sbuere: htarē: vial iudicij ob-  
struē innocētibz: sūt cauel laqos ponit: iustos  
captiūt ē i iustos iuolūt. De qbz dr Ber. i li. d  
pñ. Et i floz. li. iij. c. xxiij. Disputatōez aduocatoz  
z pugne x<sup>o</sup>boz mag<sup>o</sup> ad subūidēz qz ad i-  
uētōez pficiūt vitas. Nō sē q docuēt liguas  
suas loq mēdaciū: dīseri aduers<sup>o</sup> iusticia: eru-  
diti p falsitate: sapiētēs sūt vt faciāt malū: elo-  
quētēs vt ipugnet vep. Quito z vltio aduo-  
s z

Nota

Exēplū

Exēplū

J

K

ccras  
vbi  
i us  
s i se  
pca  
a mi  
bitā  
gnale  
ū qz  
ne est  
fouē  
s no  
es ap  
re co  
diciū  
q fa  
recti  
zobo  
to: ce  
sume  
olo q  
re vl  
pias  
ū sit  
ob coz  
qz sz  
de sa  
lonz  
zi apz  
subz  
Ter  
tozū  
dēda  
onuz  
ce bez  
tam  
z coz  
uerre  
Di in  
missū  
i. hī se  
arbi  
atray  
crāsi  
debe  
ruere  
aupe  
f. vbi  
i narz  
a moz  
to iaz  
ita fu  
reānz  
uocaz  
o coz  
si mu  
bnice  
āli a/  
uicia.  
sidiat



# De Inobediētia

carum sunt deliquisse per iustitiam precibus scient: ut quoniam  
advocatus dicitur per strepitum iudicium. quod ea qua habet  
iustitia est. et tamen ea ad huc defendere non sinit: sed prima  
citatur per hanc garrulem et preedit. et per falsas allegatio-  
nes se colorare querit. et licet icepra non nisi cogatur di-  
mictur. quod bene consistit. et tamen habet valde cognovum ex-  
tra: maxime in iudicio ecclesiastico. Unde Beatus de post.  
ad Euge. vbi dicit. Quia periosa istant. fraus citi-  
civencio et violentia prevaluerunt super fratres. calum-  
natores multorum: defensores variis agentibus cause sic  
operantur. Iste modus qui frequenter est execrabilis: et non solum  
ecclesiam: sed nec foris decet. Quod religiosae aures tue  
sustinerent huiusmodi disputaciones advocatorum: et pu-  
gnas verborum. et les nefarias et perentiosas advocati per  
iudicem ecclesiasticum non deberent coram die litigatorum au-  
diri. et allegatorum legum generalium non permitti se per  
neglecta dei lege: ut ostendit Beatus. vbi dicit. Et ibidem  
dicit. Quia advocati perentiosus: litigatorum in domo domini  
non solum non deberent audiri: immo sine audientia dei do-  
mo dei expelli. exemplo christi domini qui negociatores ex-  
pulit de templo patris sui. Jo. Beatus. decimus et octavo  
capitulo. in titulo de postulacione. c. per arduum. statui-  
t. quod quilibet advocatus in foro ecclesiastico singulis  
annis iurare obligatur. quod non foueat nisi iustas causas et  
tueat. Et sic falsus advocatus non solum medatur sed et per  
iuramentum esse comprobatur. quod iustissime quicquid ad id sine  
punitur: ut vel lingua vel visu loquendi in morte sua  
extremis puniatur. quod et oratur per hanc in psalmo. Viginti  
suis dolose agebatur. iudica illos deus. Boni igitur  
advocati amore dei et iusticie causas iustas domini fo-  
uere. prociando pauperibus qui non habent dare eis assis-  
tere: eos ab criminibus pregere et defendere. tunc me-  
rebitur et culpam accipere. et vitam eternam possidere. qua  
nobis largiatur dominus iesus christus in ecclesia benedictus Amen.

De sepeima filia supbie. s. Inobe-  
dientia. Sermo. xxii.

## Quid me vocatis

Domine domine et non facies quod dico. Lu. vi. In  
precedentibus sermionibus audiuitis de sex fili-  
abus supbie: vices tactata: presumpcio nouitatu:  
hypocritis: primacia: discordia: preterio. Et de quibus  
habet illas. quod pergitur per ea supbie et dilinque re-  
legedi. Et signant de sexta filia. vices preterio ples  
firmos. et finalis de preterio advocatorum. quod sunt  
diluque quos modis. Nunc superest dicere de se-  
ptima filia supbie. vices inobediētia que est vicia in  
ordie filiarum supbie: quod per eadem cogitur supbie  
et dilinque re legedi. Unde et dominus in verbis thēat. dic  
oibus inobediētibz marie fidelibus. Quid me voca-  
tis domine domine et. quod dicitur si vere dominus me reco-  
gnoscere: /  
preceptis meis obediretis. De his pauca dicam. Et  
ut fructuose id facere valeam Pro gratia dicat. aue-  
maria. Quid me vocatis domine domine et. vbi dicitur.  
In hac auctoritate soluator arguit oēs fide-  
les non impletos eius precepta. quod dicitur. vos quid dicit in oroni-  
bus vestris vocatis me domine domine. Et in nētaribus vestris  
auxiliū meū queritis. di. Domine miserere mei et. et tamen  
est inobediētes meis preceptis. Jo videtur nunc est de

perio inobediētie. Pro quo nota. quod inobediētia ac inobediē-  
cipit duobus modis. Uno modo specialiter. scilicet quando aliquis non ita acci-  
facit quod preceptum vel facit quod prohibetur ex precepto precepti per dupli-  
tis vel prohibetur: ut quod non vult in subesse precepti vel cetera  
prohibetur: vel quod reputat preceptum aut idignū: vel in  
sufficiētia ad se sibi preceptum vel prohibetur. Et talis  
inobediētia opposit inobediētie que est specialiter et que est si-  
cit auctore precepti vel prohibetur. Secundo inobediē-  
tia accipit generaliter cum quod non facit quod preceptum vel facit  
quod prohibetur. Et hoc modo inobediētia percomitatur oēs pec-  
catus. Et talis inobediētia opposit inobediētie que percom-  
mitatur oēm verum. quod per: quod quicquid aliquē accu-  
retur: facit obedire. Et de tali inobediētia generaliter dicitur  
intelligit diffinitio per: quia rāgie Amb. in libro de  
padiso di. Per comitatur per variacione legis et ne et cele-  
stium inobediētia mādatorum. Nec b. Tho. in septimo  
libro. li. sniaz. di. xxxv. ar. ij. Secundo notandum quod in-  
obediētia est per comitatur mortale: quod per triplici ratione  
vices per affectu: per preceptum per preceptum. Primo  
per affectu: quod illud quod est diuine dilectiois finis est pec-  
catus mortale. sed inobediētia est huiusmodi: quod per: cha-  
ritas dei exigit ut eius preceptis obediat: sed inobediē-  
tia facit oppositum. et cetera. Secundo quod inobediētia sit  
per comitatur mortale per preceptum per: quod per preceptum  
per plati sui peccat mortale. sed quod non obedire pre-  
ceptum: et cetera. Tertio per preceptum: quod ille qui ordinat  
ratione diuine sustinet mortale peccat: sed qui plati suo  
vel eius precepti sustinet: di ordiatiōi resistit: ut dicitur ad  
Ro. xiiij. et cetera. Unde et per calio pisen. xxiij. dist. c. quod  
suis. et cetera. Quia inquit suis episcopus non obe-  
dit: idubitant reprobi et rei existunt. Tertio  
notandum est quod aliquis ex duobus non obedire suo supio:  
ri: scilicet ex malicia et impotētia. Primo aliquis est iobe-  
diētia suo supio: ex malicia vel malicia. Et talis qui uenit ex  
suis supio: preceptum mortale peccat. Secundo alius  
dicitur est inobediētia suo supio: ex impotētia. puta qui  
suis supio: sibi aliqd iungit quod implere non potest. et tunc  
non peccat: quod nullum ad impossibile obligatur. per quod  
plati sue supio: maxime spūales domini abstine-  
re a multiplicacione preceptorum. De hoc b. Tho. ij. q. cv.  
Secundo principale (ar. i. in solone. j. z. iij. arg. et cetera  
dubitat an sint aliqui casus qui nos merito retrahant  
debet ab inobediētia: ad hoc est ratio: quod principale  
quod cause sunt: per quod debem fugere inobediē-  
tiam. ut patebit infra

- ☞ Multiplex pena que punitur sus-  
te peccati inobediētie
- Inobediētia est  
derestabilis per  
per quod.
- ☞ Magnitudo remedij. que indi-  
guit per comitatur ad sui curacionem  
per quod.
- ☞ Multiplex malū quod sequitur ex in-  
obediētia
- ☞ Per comitatur inobediētie tamen displi-  
ca inobediētes (et deo  
sunt loci demonū.

Primo inobediētia est derestabilis et fugienda per preceptum  
multiplicē peccat que legit per comitatur punitur in sacra scri obedienti-  
prura. Præ pena legit b. c. iij. q. iij. p. mis parētibus et mltis  
istice: quod per comitatur inobediētie a padiso se expulsi pliat per  
et per oēs boēs originali perio se infecti: ut ostendit punitur  
apls ad Ro. v. di. Per vniuerso hoīs inobediētiā